

**Remiss av SundaHus Miljödata
Bedömningskriterier 6.1.5**

Datum: 2019-03-22

Innehåll

1	Inledning.....	1
1.1	Bakgrund	1
2	Hormonstörande ämnen från SIN-List	1
2.1	Bakgrund	1
2.2	Nytt kriterieförslag	2
3	Polykarbonat	2
3.1	Bakgrund	2
3.2	Nya förslag på kriterier:.....	3
4	Tidplan för kriterierna	3

1 Inledning

SundaHus utvecklar sina bedömningskriterier löpande i takt med de förändringar som sker inom lagstiftningen, forskningen och på marknaden samt i relation till tillgång på relevant information. Innan nya SundaHus-kriterier fastställs skickas de på remiss till bland annat kunder, myndigheter, forskare, miljöorganisationer, byggmaterialleverantörer och miljökonsulter. Nu är det dags för en kriterierevision och vi vill gärna samla in synpunkter från olika aktörer i branschen. I korthet innebär förslaget ökade krav på hormonstörande ämnen och polykarbonat.

[Nuvarande kriterier](#) (6.1.4) kan laddas ner i sin helhet från vår hemsida.

SundaHus ger nu möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Svar på remissen skickas in till jane@sundhahus.se senast den 8 april.

1.1 Bakgrund

SundaHus erbjuder fastighetsägare trygghet, nu och i framtiden, genom ett brett utbud av tjänster för medvetna materialval. Med ett webbaserat system och kvalificerad rådgivning är SundaHus en helhetslösning för att systematisera arbetet med att fasa ut farliga ämnen i en byggnads hela livscykel.

SundaHus Miljödata används för att säkerställa medvetna materialval i bygg- och fastighetsbranschen. Det innebär att systemet är ett verktyg för att minimera andelen farliga ämnen i samband med byggnation och förvaltning men framförallt för att dokumentera produktval. Genom dokumentation på kemisk ämnesnivå skapar systemet förutsättningar för att ha kontroll på innehållet i en byggnad över tid.

2 Hormonstörande ämnen från SIN-List

2.1 Bakgrund

Säkerhetsdatablad är en viktig källa för information om ämnens hälso- och/eller miljöfarliga egenskaper samt om vilka risker det finns kring hantering av ämnen. Genom faroangivelser kan information om olika ämnens faror förmedlas och är därför en viktig källa för SundaHus-bedömningar.

Under 2017 publicerade European Chemicals Agency (ECHA) och European Food Safety Authority (EFSA) [kriterier för hormonstörande ämnen](#). Dessa tvingar dock inte fram information om hormonstörande ämnen i säkerhetsdatabladen vilket innebär att i SundaHus kriterier används [Europeiska kommissionens EDS-databas](#) av hormonstörande ämnen som informationskälla. Då Europeiska kommissionen inte längre uppdaterar sin [EDS-databas över hormonstörande ämnen](#) så vill vi komplettera våra bedömningar med information om hormonstörande ämnen från [Chemsecs SIN Lista](#).

SIN-listan innehåller ämnen som identifierats av ChemSec som extra farliga ämnen (s.k. SVHC-ämnen) i enlighet med kriterierna i REACH. Syftet med SIN-listan är att påskynda REACH-processen

och ge vägledning till företag om vilka farliga ämnen som bör ersättas. Listan är utvecklad av ChemSec i nära samarbete med forskare, tekniska experter, samt en rådgivande kommitté för bl.a. miljö-, hälso- och konsumentorganisationer. Listan underhålls kontinuerligt av expertgruppen och är [erkänd av Europeiska kommissionen](#) som en värdefull informationskälla för identifiering av farliga ämnen att prioritera vid myndighetsreglering.

2.2 Nytt kriterieförslag

ChemSec har i dagsläget inkluderat 123 hormonstörande ämnen på SIN-listan och förslaget är att alla dessa ska tas in som hormonstörande ämnen i SundaHus bedömningskriterier, vilket innebär att produkter med > 0,1% av dessa ämnen får C-.

Det finns en del överlapp mellan SIN-listans ämnen och EDS-databasens lista, vilket omfattar 123 nya ämnen. SIN-listans hormonstörande ämnen och EDS-databasen har en överlappning på 40 ämnen. Det innebär att kriterierna för hormonstörande ämnen kommer att utökas med ytterligare 83 ämnen. Exempel på ämnen som tillkommer genom SIN-listan är: ftalater, tennorganiska föreningar, nonylfenol-derivat, klorparaffiner, PFOS-ämne m.fl.

3 Polykarbonat

3.1 Bakgrund

I SundaHus-kriterierna beaktas risk för exponeringen mot ämnen med särskilt farliga egenskaper under tillverkningskedet genom kriteriet för C+. De särskilt farliga egenskaper som bevakas idag är utfasningsämnen enligt PRIO-kriterierna från Kemikalieinspektionen.

Nuvarande "C+"-kriteriet tar hänsyn till riskperspektivet för de enskilda leverantörernas tillverkningsprocess för utfasningsämnen som akrylnitril, butadien, etylenoxid, propylenoxid och vinylklorid. Krav ställs på särskilda faktorer för tillverkningsprocessen (tex restmonomerhalten i polymeren, mängd monomer i luften) som fungerat som en indikator för en säkrare process. För tillfället saknar SundaHus dock kriterier för utfasningsämnet bisfenol A vid tillverkningen av polykarbonat-plast.

Bisfenol A är ett hormonstörande ämne som finns på [ECHAs kandidatförteckning över särskilt farliga ämnen](#). Utsläpp till miljön av detta ämne sker sannolikt vid industriellt bruk, t.ex. vid tillverkning av polymerer såsom polykarbonat eller vid formulering av blandningar som innehåller fritt bisfenol A¹. Urlakning av bisfenol A rapporteras ske vid hög termisk, kemisk eller mekanisk stress². Då det finns fritt bisfenol A i polykarbonat (upp till 100 ppm³) så finns det risk för att fabrikspersonalen utsätts för exponering vid hantering av materialet.

¹ [Substance Evaluation Conclusion: 4,4'-Isopropylidenediphenol EC No 201-245-8, CAS No 80-05-7](#)

² Mercea P (2009). Physicochemical Processes Involved in Migration of Bisphenol A from Polycarbonate. Journal of Applied Polymer Science, 112: 579–593.

³ [Updated European Union risk assessment report 4,4'-isopropylidenediphenol \(bisphenol-A\). Human health addendum of February 2008 - Study](#)

3.2 Nya förslag på kriterier:

För att få en B-bedömning ska SundaHus få ett ifyllt intyg från materialleverantörer för polykarbonatprodukter som anger att deras polykarbonatleverantörer uppfyller kraven nedan:

- a. nivån för den luftburna exponeringen mot bisfenol A under ett 8 timmars arbetspass (s.k. 8-hour TWA, inhalerbar) inte överskrider $1 \times 10^{-3} \text{ mg/m}^3 \text{ 8hr TWA}^4$ eller att mätningen av det intagna bisfenol A hos fabrikspersonal med högst risk inte överstiger BGV-värdet av $7 \mu\text{g/L}^5$.
- b. restmonomerhalten av bisfenol A i polykarbonat inte överstiger 50 ppm.

Intyget ska ange hur ofta mätningar görs, med vilken analysmetod samt vilken intervall resultaten ligger inom. Den föreslagna standarden för kvantifiering och identifiering av bisfenol A-analyser är [ASTM D7065 – 11](#). Ett annat alternativ är använda [HPLC med UV-detektion](#).

4 Tidplan för kriterierna

För att ge materialleverantörer tid att kontakta sina underleverantörer och samla in restmonomerintyg för polykarbonat kommer vi att ge en tidsfrist på 5 månader (dvs fram till 2019-12-01) efter att kriterierna börja gälla.

- Remisstid: 2019-03-21 – 2019-04-08
- Kriterierna börjar gälla: 2019-07-01
- Implementering av kriterierna för polykarbonat: 2019-12-01

Svar samt frågor på remissen skickas till: Jane Wigren, epost: jane@sundahus.se, tel. 013-36 30 77, 076-1092 802

⁴ Tabell 4.1, sidan 13 i EUs riskvärderingsrapport från 2008 Updated European Union risk assessment report 4,4'-isopropylidenediphenol (bisphenol-A). Human health addendum of February 2008 - Study

⁵ Recommendation from the Scientific Committee on Occupational Exposure Limits for Bisphenol-A, SCOEL/SUM/113, June 2014